MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Metodický materiál
odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Znění zákonného zmocnění k vydávání obecně závazné vyhlášky, kterou se zakazuje kouření a používání elektronických cigaret na veřejném prostranství v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let

---

Ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek:

„Obec může obecně závaznou vyhláškou zakázat kouření a zakázat používání elektronických cigaret na veřejném prostranství, které se nachází v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let.“

Dle právního stavu k datu: 31. května 2017

Metodický materiál
odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Právní předpisy a jejich ustanovení související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazné vyhlášky, kterou se zakazuje kouření a používání elektronických cigaret na veřejném prostranství v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let

---

Ústava ČR:

- ust. čl. 104 odst. 3:

„Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.“

- ust. čl. 2 odst. 3:

„Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“

- ust. čl. 2 odst. 4:

„Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“

Listina základních práv a svobod:

- ust. čl. 2 odst. 3:

„Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“

- ust. čl. 4 odst. 1:

„Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.“

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

- ust. § 35 odst. 1 a 2:

„1*) Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.*

2) Do samostatné působnosti obce patří zejména záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102, s výjimkou vydávání nařízení obce. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchov a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.“

- ust. § 35 odst. 3 písm. a):

„Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem.“

- ust. § 84 odst. 2 písm. h):

„Zastupitelstvu obce je vyhrazeno vydávat obecně závazné vyhlášky obce.“

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek:

- ust. § 2 písm. e):

„Pro účely tohoto zákona se rozumí elektronickou cigaretou výrobek, který lze použít pro užívání výparů obsahujících nikotin nebo jiných výparů prostřednictvím náustku, nebo jakákoliv součást tohoto výrobku, včetně náhradní náplně, zásobníku, nádržky i zařízení bez nádržky nebo zásobníku; elektronické cigarety mohou být jednorázové, opětovně naplnitelné pomocí náhradní náplně nebo nádržky nebo opakovaně použitelné pomocí jednorázových zásobníků.“

- ust. § 8:

„(1) Zakazuje se kouřit
a) ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,
b) v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,
c) na nástupišti, v přístřešku a čekárně veřejné dopravy,
d) v dopravním prostředku veřejné dopravy,
e) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření v uzavřeném psychiatrickém oddělení nebo v jiném zařízení pro léčbu závislostí,
f) ve škole a školském zařízení,
g) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí2), v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,
h) v prostoru dětského hřiště a sportoviště určeného převážně pro osoby mladší 18 let,
i) ve vnitřním prostoru všech typů sportovišť,
j) ve vnitřním zábavním prostoru, jako je kino, divadlo, výstavní a koncertní síň a sportovní hala, a dále v jiném vnitřním prostoru po dobu pořádání kulturní a taneční akce,
k) ve vnitřním prostoru provozovny stravovacích služeb, s výjimkou užívání vodních dýmek,
l) v prostoru zoologické zahrady, s výjimkou vnějších prostor, které provozovatel zoologické zahrady ke kouření vyhradí.

(2) Zakazuje se používat elektronické cigarety v místech uvedených v odstavci 1 písm. a) až j), s výjimkou prostor, na které se zákaz kouření nevztahuje.“

- ust. § 9:

(1) Zjistí-li vlastník prostoru uvedeného v § 8 odst. 1 písm. a), c) a h), provozovatel mezinárodního letiště, provozovatel dopravního prostředku veřejné dopravy, poskytovatel zdravotních služeb, škola nebo školské zařízení, zřizovatel nebo poskytovatel služeb v zařízení, provozovně nebo v prostoru uvedeném v § 8 odst. 1 písm. g), provozovatel sportoviště, provozovatel zábavního prostoru, pořadatel akce, provozovatel provozovny

stravovacích služeb nebo provozovatel zoologické zahrady, kde je kouření a používání elektronické cigarety podle § 8 nebo § 17 odst. 1 zakázáno, porušení tohoto zákazu, je povinen osobu, která nedodržuje zákaz kouření nebo zákaz používání elektronické cigarety, vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.

(2) Prostor, s výjimkou prostoru uvedeného v § 8 odst. 1 písm. c), nebo dopravní prostředek, kde je kouření zakázáno, je osoba podle odstavce 1 povinna u vstupu označit zjevně viditelnou grafickou značkou "Kouření zakázáno". Grafická podoba značky je uvedena v příloze k tomuto zákonu.

(3) Prostor, s výjimkou prostoru uvedeného v § 8 odst. 1 písm. c), nebo dopravní prostředek, kde je používání elektronických cigaret zakázáno, je osoba podle odstavce 1 povinna u vstupu označit zjevně viditelným textem informujícím o tom, že v tomto prostoru je používání elektronických cigaret zakázáno. Tento text musí být pořízen v českém jazyce černými tiskacími písmeny na bílém podkladě o velikosti písmen nejméně 1 cm.“

- ust. § 10:

„Pokud vlastník prostoru uvedeného v § 8 odst. 1 písm. a), provozovatel mezinárodního letiště nebo poskytovatel zdravotních služeb zřídí stavebně oddělený prostor vyhrazený ke kouření, je povinen
a) zajistit, aby tento prostor byl prostorově uzavřenou částí stavby, vymezenou podlahou, stropem nebo konstrukcí krovu a pevnými stěnami s uzavíratelnými stavebními výplněmi, jako jsou okna a dveře, která neslouží jako průchod do vnitřních prostor, kde je kouření tímto zákonem zakázáno, a kterou lze v přítomnosti osob, které kouří, vhodnými a dostatečnými prostředky větrat do prostor mimo stavbu a ve které lze zajistit v přítomnosti těchto osob uzavření stavebních výplní tak, aby nedocházelo k pronikání kouře do vnitřních prostor, kde je kouření tímto zákonem zakázáno,
b) označit tento prostor u vstupu zjevně viditelnou grafickou značkou "Kouření povoleno"; grafická podoba značky je uvedena v příloze k tomuto zákonu,
c) označit tento prostor u vstupu zjevně viditelným textem zákazu vstupu osobám mladším 18 let; text zákazu vstupu těchto osob musí být pořízen v českém jazyce černými tiskacími písmeny na bílém podkladě o velikosti písmen nejméně 5 cm,
d) zajistit, aby se v tomto prostoru nezdržovala osoba mladší 18 let; za tímto účelem je oprávněn osobu mladší 18 let vyzvat k opuštění tohoto prostoru; tato osoba je povinna výzvy uposlechnout,
e) zajistit, aby se v tomto prostoru nezdržoval zaměstnanec při výkonu své práce v době, kdy se v něm kouří.“

- ust. § 35 odst. 1 písm. e):

„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že kouří na místě, na němž je kouření zakázáno podle § 8 odst. 1.“

- ust. § 35 odst. 1 písm. f):

„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že kouří na místě, na němž je kouření zakázáno obecně závaznou vyhláškou obce podle § 17 odst. 1.“

- ust. § 35 odst. 1 písm. g):

„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že používá elektronickou cigaretu na místě, na němž je její používání podle § 8 odst. 2 zakázáno.“

- ust. § 35 odst. 1 písm. h):

„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že používá elektronickou cigaretu na místě, na němž je její používání zakázáno obecně závaznou vyhláškou obce podle § 17 odst. 1.“

- ust. § 35 odst. 2 písm. a):

„Za přestupek lze uložit pokutu do 5 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. d) až h) nebo m).“

Metodický materiál
odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce, kterou se zakazuje kouření a používání elektronických cigaret na veřejném prostranství v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let.

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (dále jen „zákon o ochraně zdraví“), dává ve svém § 17 odst. 1 s účinností od 31. května 2017 obcím možnost v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou zakázat kouření a zakázat používání elektronických cigaret na veřejném prostranství, které se nachází v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let.

Zákon o ochraně zdraví stanoví v § 8 místa, na kterých je zakázáno kouření a používání elektronických cigaret. S ohledem na ochranu zdraví dětí a mládeže před škodlivými účinky tabáku je v tomto ustanovení stanoven zákaz kouření a používání elektronických cigaret mimo jiné rovněž ve škole a školském zařízení (odst. 1 písm. f) a v prostoru dětského hřiště a sportoviště určeného převážně pro osoby mladší 18 let (odst. 1 písm. h). Zmocnění uvedené v § 17 odst. 1 zákona o ochraně zdraví pak umožňuje obcím reagovat v případě potřeby z hlediska prevence na výskyt kouření a používání elektronických cigaret i na veřejných prostranstvích v blízkosti uvedených zařízení, kdy jiným prostorem vyhrazeným pro aktivity osob mladších 18 let budou především právě dětská hřiště a sportoviště. V případě dětských hřišť a sportovišť je pak nepodstatné, zda se jedná o budovy či vnější prostory.

Obec je oprávněna obecně závaznou vyhláškou stanovit zákaz jak kouření a používání elektronických cigaret zároveň, tak například pouze jen kouření. Kouřením lze v souladu s prováděcími pokyny k čl. 8 Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku rozumět držení zapáleného tabákového výrobku nebo manipulace s ním, bez ohledu na to, zda je kouř aktivně vdechován nebo vydechován. Elektronickou cigaretou je pak dle § 2 písm. e) zákona o ochraně zdraví výrobek, který lze použít pro užívání výparů obsahujících nikotin nebo jiných výparů prostřednictvím náustku, nebo jakákoliv součást tohoto výrobku, včetně náhradní náplně, zásobníku, nádržky i zařízení bez nádržky nebo zásobníku;

elektronické cigarety mohou být jednorázové, opětovně naplnitelné pomocí náhradní náplně nebo nádržky nebo opakovaně použitelné pomocí jednorázových zásobníků.

Zákaz je možné vztáhnout pouze na veřejná prostranství. Podle § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, jsou veřejným prostranstvím všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. V případě slov "a další prostory přístupné bez omezení" je třeba upozornit a odkázat na nález Ústavního soudu sp.zn. Pl. ÚS 21/02, ve kterém Ústavní soud konstatoval, že tato slova je nutné vykládat tak, že nejde o jakékoliv prostory, tj. "jiné prostory", ale že jde o prostranství mající obdobný charakter jako "náměstí, tržiště, silnice, místní komunikace, parky a veřejná zeleň". S ohledem na princip právní jistoty je třeba, aby obec v obecně závazné vyhlášce dostatečně určitě specifikovala veřejná prostranství, na kterých se jí stanovený zákaz uplatní.

Zákonné zmocnění neobsahuje žádnou konkrétní maximální vzdálenost od škol, školských zařízení nebo jiných prostor vyhrazených pro aktivity osob mladších 18 let, do které mohou obce na veřejných prostranstvích kouření a používání elektronických cigaret zakázat, ale používá pojem „blízkost“, přičemž tento pojem zákon o ochraně zdraví blíže nedefinuje. Naplnění uvedeného pojmu bude tedy třeba posuzovat vždy individuálně s ohledem na význam uvedeného pojmu (dle Slovníku spisovného jazyka českého se jedná o „nevelkou vzdálenost“), na místní podmínky v obci a v souvislosti s účelem zákonného zmocnění, kterým je ochrana zdraví dětí a mládeže navštěvující školy, školská zařízení nebo jiné prostory vyhrazené pro aktivity osob mladších 18 let před škodlivými účinky tabáku. V této souvislosti bude možno zákazy vztáhnout zejména na veřejná prostranství v bezprostředním okolí uvedených prostor sloužící jako přístupové cesty k nim, veřejná prostranství, kde se děti shromažďují před vstupem do uvedených prostor či při odchodu z nich, kde se scházejí o školních přestávkách apod.

Ačkoliv možnost časového omezení zákazu z § 17 odst. 1 o ochraně zdraví výslovně nevyplývá, lze z možnosti zakázat na určitých veřejných prostranstvích kouření a používání elektronických cigaret paušálně dovodit, že je možno stanovený zákaz na vymezených veřejných prostranstvích omezit i pouze na určitou denní dobu. V rámci stanovení časového omezení je však třeba zohledňovat výše uvedený účel zákonného zmocnění, přičemž v této souvislosti by případné časové omezení mělo minimálně pokrývat denní dobu, kdy jsou školy, školská zařízení nebo jiné

prostory vyhrazené pro aktivity osob mladších 18 let, v jejichž blízkosti obec regulaci obecně závaznou vyhláškou uplatňuje, užívány dětmi. V rámci obecně závazné vyhlášky je pak možné, aby obec s ohledem na místní podmínky v případě některých veřejných prostranství stanovila úplný zákaz kouření a používání elektronických cigaret a v případě jiných veřejných prostranství stanovila zákaz pouze po určitou část dne, např. ve vazbě na vyučovací dobu konkrétních škol. Je však třeba, aby byla denní doba, po kterou se zákaz uplatní, v obecně závazné vyhlášce dostatečně určitě vymezena tak, aby tuto dobu adresáti obecně závazné vyhlášky mohli dovodit již z jejího textu.

V případě porušení zákazu kouření či používání elektronické cigarety stanoveného obecně závaznou vyhláškou vydanou dle 17 odst. 1 zákona o ochraně zdraví se použijí skutkové podstaty přestupků dle § 35 odst. 1 písm. f) a písm. h) zákona o ochraně zdraví, přičemž lze v souvislosti s § 35 odst. 2 písm. a) předmětného zákona uložit za porušení uvedených zákazů pokutu do výše 5 000 Kč.

- tento materiál popisuje právní stav ke dni zpracování;
- právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud

---

Metodický materiál
odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Další nástroje právní regulace související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazné vyhlášky, kterou se zakazuje kouření a používání elektronických cigaret na veřejném prostranství v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let

---

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek:

- ust. § 35 odst. 1 písm. e):

„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že kouří na místě, na němž je kouření zakázáno podle § 8 odst. 1.“

- ust. § 35 odst. 1 písm. f):

„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že kouří na místě, na němž je kouření zakázáno obecně závaznou vyhláškou obce podle § 17 odst. 1.“

- ust. § 35 odst. 1 písm. g):

„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že používá elektronickou cigaretu na místě, na němž je její používání podle § 8 odst. 2 zakázáno.“

- ust. § 35 odst. 1 písm. h):

„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že používá elektronickou cigaretu na místě, na němž je její používání zakázáno obecně závaznou vyhláškou obce podle § 17 odst. 1.“

- ust. § 35 odst. 2 písm. a):

„Za přestupek lze uložit pokutu do 5 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. d) až h) nebo m).“

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Metodický materiál
odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Judikatura související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazné vyhlášky, kterou se zakazuje kouření a používání elektronických cigaret na veřejném prostranství v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let

---

Vzhledem ke skutečnosti, že zákonné zmocnění k vydání obecně závazné vyhlášky, kterou se zakazuje kouření a používání elektronických cigaret na veřejném prostranství v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let, je účinné od 31. května 2017, není dosud publikována žádná judikatura. Rovněž k zákonnému zmocnění uvedeném v § 9a zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů (zrušeného zákonem č. 65/2017 Sb.), dle kterého obec v samostatné působnosti může obecně závaznou vyhláškou dočasně nebo trvale zakázat kouření na veřejně přístupných dětských hřištích, veřejně přístupných sportovištích, nebo ve vnitřních prostorách budov určených pro pořádání sportovních, kulturních a společenských akcí, anebo na sportovních, kulturních a společenských akcích, pokud jsou tato místa nebo akce určeny nebo vyhrazeny osobám mladším 18 let, žádná judikatura neexistuje.

Dle právního stavu k datu: 31. května 2017

Elektronický podpis - 1.6.2017

Certifikát autora podpisu :
Jméno : JUDr., PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.
Vydal : PostSignum Qualified C...
Platnost do : 4.6.2018